

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/61/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5621203471
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5621203471.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členov senátu Mgr. Márie Kašíkovej a JUDr. Jany Kotrčovej, v právnej veci žalobkyne: E. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, právne zastúpená: JUDr. Stela Wildeová, advokátka, so sídlom J., J. X, proti žalovanému: E. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. H. - J., J. XXX/XX, o ochranu osobnosti, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 13. januára 2022 č.k. 6C/36/2021-130, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalovanému p r i z n á v a voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou žalobkyňa žiadala, aby súd uložil povinnosť žalovanému zdržať sa priblíženia k nej na vzdialenosť 10 metrov. Úspešnému žalovanému v zmysle § 255 ods. 1 CSP priznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Na základe vykonaného dokazovania v konaní nebola preukázaná dôvodnosť podanej žaloby na ochranu osobnosti vo vzťahu k skutkovým tvrdeniam uvádzaných v žalobe a teda, že by bolo dôvodné poskytnúť ochranu práv navrhovateľke v zmysle podmienok § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z predložených listinných dôkazov mal preukázané, že žalobkyňa a žalovaný uzatvorili manželstvo dňa XX.XX.XXXX, ktoré bolo rozvedené v roku XXXX na základe žiadosti žalobkyne. Dňa 22.05.2020 bol povolený vklad vlastníckeho práva na základe dohody o vypořádání BSM po rozvode manželstva vo vzťahu k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XX k. ú. C.. Rozhodnutím o priestupku zo dňa 26.10.2012 vydaným OÚ Liptovský Mikuláš, odbor všeobecnej vnútornej správy bol žalovaný uznaný vinným z priestupku - fyzického napadnutia žalobkyne dňa 22.06.2012, za čo mu bola uložená pokuta 20,- eur. Rozkazom o uložení sankcie vydaným dňa 17.12.2019 OÚ Prešov, odbor všeobecnej vnútornej správy bol žalobca uznaný vinným z priestupku proti občianskemu spolužitiu, ktorého sa dopustil tým, že 18.07.2019 na dvore rodinného domu XX v Obci C. obidvoma rukami strčil do žalobkyne, následkom čoho táto spadla, za čo mu bola uložená pokuta vo výške 30,- eur. Ako priestupok bol uznesením zo dňa 23.01.2020 č.k. ČVS: ORP-986/1-VYS-PO-2019 postúpená na prejednanie OÚ Prešov, odbor všeobecnej vnútornej správy trestná vec - verbálne a fyzické násilie žalovaného voči žalobkyňi, ktorého výsledok však nebol v konaní žalobkyňou dokladovaný. Na základe návrhu žalobkyne zo dňa 20.09.2019 Okresný súd Prešov uznesením zo dňa 20.09.2019 č.k. 32C/44/2019-23 uložil žalovanému, aby dočasne nevstupoval do rodinného domu č. XX, k. ú. C., pričom žalobkyňi uložil povinnosť podať v lehote 30 dní na Okresnom súde Prešov žalobu vo veci samej. Takúto žalobu žalobkyňa na súd podala, avšak na základe výzvy súdu z 10.06.2020 žalobu zobrala späť, v dôsledku čoho Okresný súd Prešov uznesením z 25.09.2020 č.l. 13C/55/2019 konanie o vylúčení žalovaného z užívania nehnuteľnosti zastavil.

Nariadené predbežné opatrenie súdu zaniklo, pretože v dôsledku vyporiadania BSM žalobkyňa zobrala žalobu späť, keďže na základe dohody o vyporiadani BSM sa žalobkyňa stala vlastníčkou rodinného domu č. XX k. ú. C. s príslušnými pozemkami. Rozsudkom Okresného súdu Prešov z 24.05.2021 č.k. 30P/118/2021-17 súd schválil rodičovskú dohodu o úprave styku otca (žalovaného) s maloletou C., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s dcérou počas bežného roka každý párny týždeň od piatka od 13:00 hod. do nedele do 18:00 hod., počas letných, jarných, veľkonočných, vianočných, zimných a jesenných prázdnin. Rozkazom o uložení sankcie za priestupok zo dňa 13.01.2021 OÚ Prešov, odbor všeobecnej vnútornej správy uložil žalobkyni pokutu vo výške 15,- eur za priestupok proti občianskemu spolužitiu, ktorého sa dopustila 13.11.2020 v Obci C. pri dome číslo súpisné XX, keď fyzicky napadla žalovaného tak, že po ňom hádzala kamene, pričom ho trafila do hlavy, zranenie mu nespôsobila, za čo jej bola uložená pokuta 15,- eur. Je zrejmé, že žalobkyňa je od marca 2021 vedená v ambulancii klinického psychológa - Mgr. E. Y., zo správy ktorej vyplýva, že u žalobkyni je najvýraznejšia úzkosť, až psychotické hĺbky, výrazne, ale zároveň trošku aj vážne pocity ohrozenia, bojí sa exmanžela, ale nevie špecifikovať, čoho presne. Z výsledkov vykonaného dokazovania ďalej vyplýva, že po rozvode manželstva, minimálne od roku 2020, sa žalobkyňa so žalovaným nestretávajú inak ako na súde, stretávanie sa otca s maloletou C. sa realizuje na základe súdneho rozhodnutia, pričom v súvislosti s odovzdávaním maloletej nebol zaznamenaný žiadnym konflikt. Žalobkyňa potvrdila, že žalovaný od vyporiadania BSM nemá tendenciu vstupovať do domu, minimálne od roku 2020 nebolo zistené žiadne také správanie žalovaného, ktoré by mohlo u nej vzbudzovať akúkoľvek obavu. Žalobkyňa uznala, že má zdravotné problémy, ktoré sa snaží riešiť liečbou u psychologičky Mgr. E. Y., ktorá má pozitívne výsledky. Žalobkyňa v tejto súvislosti len uviedla, že zákaz priblíženia zo strany žalovaného by priaznivo pôsobilo na jej psychiku. Prezentovala síce úzkostné stavy, pokiaľ by sa so žalovaným mala stretnúť, ale jej správanie nesvedčí o tom, že by mala so žalovaného skutočne strach, prípadne, že by sa obávala o svoj život alebo zdravie. Ak by bolo žalobe vyhovené, získala by pocit bezpečia, čím by došlo k zlepšeniu jej psychického stavu - rozhodnutie súdu teda vnímala ako súčasť terapie. Najmenej teda v posledných 2 rokoch nebolo zistené, že by zo strany žalovaného dochádzalo k verbálnym alebo fyzickým útokom, ktorým by ohrozoval žalobkyňu. V čase rozhodovania súdu neexistovali neoprávnené zásahy do strany žalovaného voči žalobkyni, ani nebola tvrdená reálna hrozba takýchto zásahov. Od rozvodu manželstva sa strany osobne nestretávajú mimo súdneho pojednávania, napriek tvrdeniam žalobkyne dokázali bez takýchto stretnutí uzavrieť dohodu o vyporiadani BSM ako aj rodičovskú dohodu o úprave styku otca (žalovaného) s maloletou dcérou, ktorá sa realizuje bez zásadných problémov. Preto žaloba žalobkyne na uloženie zákazu žalovaného priblížiť sa k žalobkyni na vzdialenosť 10 metrov, nemá oporu v skutkovom stave.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. K neoprávnenému zásahu do osobnosti človeka - do jej práva na život a zdravie došlo konaním žalovaného v roku 2012, keď jej spôsobil zranenie na prste ruky a v roku 2019, keď do nej sotil takým spôsobom, že si to vyžiadalo u nej operáciu kolena. Uvedené zásahy do jej osobnostných práv konaním žalovaného preukazujú - uznesenie Okresného súdu Prešov o nariadení neodkladného opatrenia zo dňa 20.09.2019, uznesenie OR PZ Prešov o postúpení veci na priestupok, správa psychiatra zo dňa 12.02.2021, psychologické vyšetrenie z 05.03.2021 a správa z kontroly - klinická psychológia zo dňa 28.06.2021. Ku dňu vyhlásenia rozsudku trpí posttraumatickou poruchou a stredne ťažkou depresiou nadobudnutou z traumatizujúcich zážitkov z manželovho správania sa počas manželstva. Súd prvej inštancie sa bez právneho významu zaoberal otázkou, či zo strany žalovaného ku dňu vyhlásenia rozsudku došlo k jej fyzickému napadnutiu. V konaní uniesla dôkazné bremeno a dostatočným spôsobom vyvrátila tvrdenia žalovaného o neexistencii jeho manipulatívneho a násilníckeho správania sa vo vzťahu ku nej. Za nesprávny procesný postup súdu považuje nabádanie žalovaného na vykonanie jeho výsluchu, ktorý sa realizoval a hodnotil ako dôkaz - prostriedok procesnej obrany žalovaného. Žiadala rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe vyhovieť.

4. Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

5. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas (§ 362 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v intenciách § 379 a § 380 CSP, ktorý podľa § 387 ods. 1 CSP ako správny potvrdil.

6. Občiansky zákonník v § 11 priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu proti zásahom do osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Zákon nedefinuje pojem zásah, ani nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté jej osobnostné práva. Je ním však bezpochyby také aktívne konanie, ako aj pasívne správanie (zdržanie sa konania alebo jeho opomenutie), ktoré má v zákone uvedené znaky. Takýmito znakmi je predovšetkým neoprávnenosť zásahu (neoprávnením nie zásah do osobnej sféry, ak sú dané okolnosti vylučujúce protiprávnosť konania, napr. výkon práva, plnenie povinností, svojpomoc, nutná obrana či krajná núdza) a tiež jeho objektívna spôsobilosť negatívne dopadnúť na osobnosť fyzickej osoby. Určité konanie vykazuje zákonné znaky zásahu do chránených osobnostných práv, má fyzická osoba právo najmä domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov a aby jej bolo poskytnuté primerané zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

7. Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je preto jednak to, že došlo k neoprávnenému zásahu a jednak to, že tento zásah bol objektívny, spôsobilý privodiť ujmu na chránených osobnostných právach. Obe náležitosti musia byť splnené, aby vznikol právny vzťah, obsahom ktorého je na jednej strane právo domáhať sa ochrany podľa § 11 Občianskeho zákonníka a na strane druhej povinnosť znášať sankcie uložené súdom.

8. Aby účastník mohol splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia. Predpokladom dôkaznej povinnosti je tvrdenie skutočností stranou sporu. Teória procesného práva hovorí o bremene tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka väzba. Zákon strane ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určovaná hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena, t.j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodne preukázané, ako aj nositeľa dôkazného bremena.

9. V danom prípade z hľadiska vyššie uvedeného bolo povinnosťou žalobkyne (ak chcela byť v spore úspešná) z hľadiska hypotézy právnej normy vyjadrenej v § 11 Občianskeho zákonníka, ako aj pre naplnenie predpokladov pre uloženie primeraného zadosťučinenia v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka (uplatnenie práva na ochranu osobnosti) preukázať, že došlo/dochádza k neoprávnenému zásahu konaním žalovaného, že tento zásah bol/je objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jej chránených osobnostných právach a že má právo (v žalobe vymedzeného) domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie odvolací súd zhodne so záverom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že nemá oporu v zistenom skutkovom stave zistenie, na základe ktorého by bolo dôvodné vyvodiť, že konaním žalovaného dochádza k zásahu do osobnostných práv žalobkyne a že by bolo dôvodné takémuto zásahu poskytnúť ochranu v zmysle podmienok § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z hľadiska uvádzaných skutkových okolností žalobkyňa v žalobe odôvodňovala dôvodnosť podanej žaloby a zásah do osobnostných tvrdením, že žalovaný sa občas zdržiava v Obci C., v dôsledku čoho sa cíti byť pod neustálym tlakom, žije v strachu, či a kedy sa žalovaný v obci objaví. V súvislosti so zásahom žalovaného do osobnosti, najmä zdravia, poukázala na právoplatne skončené konania proti žalovanému v roku 2012 a 2019, ktoré podrobne vyhodnotil súd prvej inštancie v bode 13. odôvodnenia rozsudku. Vo vzťahu k priestupkovému konaniu, ktoré bolo postúpené od OR PZ Prešov ČVS: ORP-986/1-VYS-PO-2019 na základe uznesenia 23.01.2020, žalobkyňa v konaní netvrdila a nepreukázala, že by uvedené priestupkové konanie voči žalovanému skončilo kladným rozhodnutím. Pokiaľ aj žalobkyňa poukázala na právoplatné skončenie priestupkového konania v roku 2019, v dôsledku správania sa žalovaného, ktorý do nej sotil, z jej výpovede (konštatované v bode 6. odôvodnenia rozsudku) vyplýva, že k tomuto incidentu došlo potom, keď posypala auto žalovaného popolom za situácie, keď žalovaný odnášal veci z domu, napriek jej nesúhlasu a pokiaľ chcela popol vysypať do auta, žalovaný otvoril dvere na aute, sotil do nej tak, že spadla a poranila sa. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že priestupkové konanie sa viedlo aj proti žalobkyni, pričom rozhodnutím OÚ Prešov, odbor všeobecnej vnútornej správy rozkazom o uložení sankcie za priestupok zo dňa 13.01.2021 bola žalobkyni uložená pokuta vo výške 15,- eur, ktorého sa dopustila 13.11.2020 v Obci C., keď pri dome s popisným číslom 49 fyzicky napadla žalovaného tým, že po ňom hádzala kamene. Pokiaľ z výsledkov vykonaného dokazovania vyplývajú ďalšie skutkové

zistenia, že manželstvo účastníkov bolo rozvedené v roku XXXX, že po rozvode manželstva došlo k vyporiadaniu BSM, na základe ktorého sa žalobkyňa stala výlučnou vlastníčkou rodinného domu č. XX v Obci C., že rozsudkom Okresného súdu Prešov z 24.05.2021 č.k. 30P/118/2021 súd schválil rodičovskú dohodu o úprave styku otca (žalovaného) s maloletou C. s tým, že styk na základe rozhodnutia súdu je do súčasnej doby aj realizovaný bez konfliktov, pričom aj podľa tvrdenia žalobkyne na pojednávaní minimálne od roku 2020 nebolo zistené žiadne správanie žalovaného, ktoré by mohlo u žalobkyne vzbudzovať akúkoľvek obavu o fyzické alebo psychické zdravie, nebolo preto dôvodné žalobe na ochranu osobnosti podľa § 11 a § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyhovieť. Len samotná skutočnosť, ako vyplýva zo správy psychológa, že žalobkyňa má vnútorný strach z určitého očakávania správania sa žalovaného, pre vyhovenie žaloby je nepostačujúce. Musí ísť o také aktívne alebo pasívne správanie sa osoby, ktoré hypotézu právnej normy v neoprávnenom zásahu do osobnostných práv v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka naplňa a ktorému by sa mala poskytnúť primeraná ochrana na základe podmienok § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V podrobnostiach odvolací súd poukazuje na vyslovené skutkové a právne názory súdu prvej inštancie, s ktorými sa plne stotožňuje (§ 387 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

10. Na základe vyššie uvedených skutočností, keďže súd prvej inštancie na základe rozsiahle vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že nebolo dôvodné žalobe na ochranu osobnosti vyhovieť, s ktorými závermi sa odvolací súd plne stotožnil, rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

11. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

12. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)